

Reizi piecos gados ar dziesmu un deju uz Rīgu

Uz Dziesmu un deju svētkiem pošas gan mūspuses dziedātāji,...

... gan dejojāji.

Nākošasar no 30. jūnija līdz 9. jūlijam Rīgu atkal pieskandinās dziedātāji, dejojāji un pūtēji no Latvijas malu malām. Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki atkal notiks! Šoreiz tie būs īpaši, jo iezīmēs svētku tradīcijas 150. gadskārtu, tāpēc to vadmotīvs ir «Dziesmu svētkiem 150. Tradīcija».

Arī Dobeles novada amatiermākslas kolektīvi pošas lielajam notikumam. Par to saruna ar Dobeles novada Kultūras pārvaldes amatiermākslas kolektīvu koordinatore ARVILU NOVIKU.

- Sāksim ar statistiku! Cik daudz kolektīvu piedalīsies svētku koncertos?

- Svētkiem pošas pieci kori - Dobeles pilsētas kultūras nama kori «Sidrabe», «Septiņi sapņi» un «Vizma», kā arī jauktais koris «Tērvete» un Dobeles Valsts ģimnāzijas koris «Sadziedis». Svētkos piedalīsies arī divi pūtēju orķestri - «Auce» un «Dobele». Visvairāk novadā ir deju kolektīvu - 16.

Šie ir tā sauktās G1 grupas jeb koprepertuāra kolektīvi, kas piedalās lielajos deju uzvedumos un kopkoncertos. Taču svētkiem gatavojas arī citi tautas mākslas kolektīvi - lietišķās mākslas studijas, amatiermākslas vokālie ansambļi, folkloras kopas un tautas mūzikas orķestri, kas ir G2 grupā. Viņiem svētku laikā ir savi pasākumi, kas parasti notiek tikai vienu dienu. Vēl ir grūti pateikt, kuri no šiem kolektīviem tiks izvirzīti uz svētkiem. Ir jau zināms, ka tās noteikti būs novada visas trīs tautas lietišķās mākslas studijas - «Avots», «Auce» un «Bēne». Pašlaik notiek vokālo ansambļu un folkloras kopu skates, kuru laikā noskaidrosies labākie. Spriežot pēc jau notikušās Zemgales reģiona ansambļu skates rezultātiem, ceļazīmi uz svētkiem varētu būt izcīnījis Dobeles Valsts ģimnāzijas puīšu ansamblis KPTT jeb «Kur, pelīte, tu tecēji». Uz Rīgu dosies arī Tērvetes amatiermākslas kolektīva «Trīne», kas bija viens no labākajiem kolektīviem Latvijas amatiermākslas iestudējumu skates «Gada izrāde 2021» finālā. Iespējams, ka «Trīnei» varētu pievienoties arī Krimūnu amatiermākslas kolektīva «Skats».

Kopumā novadā pašlaik ir 10 amatiermākslas kolektīvu, septiņi vokālie ansambļi, piecas folkloras kopas un tautas mūzikas orķestri, trīs

tautas lietišķās mākslas studijas.

- Cik daudz kolektīvu darbu ir ietekmējis pandēmijas laiks, kad nenotika ne mēģinājumi, ne koncerti?

- Kad sāku strādāt, grūtākais bija saprast saimniecību: kuri kolektīvi ir veiksmīgi pārdzīvojuši kovidu laiku un darbojas, kuri - nē. Apstākļi bija sarežģīti, un ir arī pulciņi, kas neizdzīvoja laikā, kad drīkstēja notikt tikai individuālās nodarbības vai mēģinājumi ārā.

Daži kolektīvi ir apvienojušies, un tas ir labs risinājums. Dobeles pilsētas kultūras nama deju kolektīvs «Dārdi» apvienojās ar Krimūnu vidējās paaudzes deju kolektīvu «Akači» un tagad darbojas zem «Akaču» karoga. Arī Jaunbērzes jauniešu deju kolektīvs «Māra» pievienojās Penkules kolektīvam «Re - Kā!».

- Lielācniekiem nesen tiekoties ar Dobeles novada domes pārstāvjiem, tika jautāts, kāpēc Lielauces deju kolektīvs «Klabdancis» nevar uzsākt darboties. Izrādās, nav bijis apstiprināts Kultūras pārvaldes amatiermākslas darbības nolikums.

- Jā, deju kolektīva darbība bija apstājusies kovidā pandēmijas laikā, bet finansējums kolektīvam ir paredzēts, un viņi var atsākt darbību. Problēma tiešām bija samilzusi nolikuma dēļ. Tā izstrāde, saskaņošana ar vadītājiem un koriģēšana prasīja laiku. Paskaidrošu, ka nolikumā ir paredzētas četras amatiermākslas kolektīvu kategorijas: G1 jeb koprepertuāra grupa, G2 jeb citi tautas mākslas kolektīvi, bērnu kolektīvi un tad vēl tie kolektīvi, kas nenodarbjas ar tautas mākslu un tāpēc nepretendē uz Dziesmu svētkiem. Tādi pašlaik ir tikai četri.

Nolikums ir veidots tā, lai vadītāji varētu zināt, kurā kategorijā kolektīvs ir un uz kādu finansējumu var pretendēt. Nolikums ir izveidots uz izlīdzināšanas principa, jo Dobeles novadā ir apvie-

noti trīs novadi, un katrā novadā šis prasības bija atšķirīgas.

Tā kā Lielauces deju kolektīva pašlaik ir tikai seši dejojāji pāri, tas ir iekļauts sadaļā «Citi mākslinieciskie kolektīvi».

- Tātad Lielauces dejojāji nevar pretendēt uz piedalīšanos Deju svētkos? Vai pandēmijas laikā kritēriji nav kļuvuši maigāki?

- Nē, bez astoņiem pāriem nekādi. Daugavas stadionā, veidojot zīmējumus, ir noteikti jābūt astoņu pāru sastāvam. Nedrīkstēs arī kooperēties un «aizņemties» dejojājus no kāda cita kolektīva, kaut arī iepriekš tas tika pieļauts. Taču visi tie kolektīvi, kas būs apguvuši repertuāru un kuriem būs astoņi pāri, noteikti brauks uz svētkiem. Daugavas stadions ir kļuvis lielāks, un arī deju laukums pēc renovācijas ir krietni paplašināts, un tas būs jāpiepilda ar dejojājiem.

Šobrīd sāpe ir par jauniešu deju kolektīviem. Kā zināms, sakarā ar pandēmiju pērn nenotika skolēnu Dziesmu svētki, bet ir skolēnu kolektīvi, kas varētu piedalīties pieaugušo Dziesmu svētkos. Taču tiks noteikts, no kāda vecuma skolēni drīkstēs to darīt, - piemēram, no 14 gadiem. Es ceru, ka tiks pieļautas arī kādas atkāpes, jo, ja neļaus piedalīties arī jauniekiem dalībniekiem, tad jau vispār var nebūt jauniešu kolektīvu.

Tagad ir tā, ka visvairāk ir vidējās paaudzes deju kolektīvu, bet jaunieši, sēžot mājās mājmiņā, ir palikuši slinki un grūti viņus iekustināt. Ja mēs valstiski gribam nodrošināt, lai tautas mākslas kustība neapsīkst, ir jāpieļauj dažas atkāpes. Bet to redzēsim, kad šie noteikumi būs izstrādāti un izsūtīti deju kolektīvu vadītājiem.

- Vokālajiem ansambļiem skates ir sākušās. Kad tās būs pārējiem kolektīviem?

- Deju kolektīviem skate notiks 17. martā Dobeles kultūras namā, un, tā kā kolektīvu mums ir daudz, tā būs atsevišķi tikai novada dejojājiem. 26. martā Jelgavas kultūras namā paredzēta reģionālā skate pūtēju orķestriem. Kori savu dziedātprasmi rādīs 22. aprīlī Dobeles kultūras namā, kur piedalīsies arī citu novadu kori.

- Vairākās pilsētās pirms lielajiem svētkiem būs to ieskaņas koncerti. Vai tāds notiks arī Dobelē?

- Jā, pasākums ir plānots Dobeles svētku ietvaros, kad koprepertuāra kolektīvi apvienosies vienā skanīgā koncertā. Konkrētu datumu vēl nevaru pateikt.

- Lielie svētki nozīmē arī lielus izdevumus.

- Katrs kolektīvs ir iesūtījis savu vēlmju sarakstu, un kopā ar Kultūras pārvaldes vadītāju esam izvērtējuši, kas ir nepieciešams, lai kolektīvu dalībnieki būtu sapesti un svētkos godam pārstāvētu novadu.

Finansiāli novadam lielākā sāpe būs transporta pakalpojumi. Cenas, kā zināms, ir ļoti augušas, bet dalībniekus aizgādāt uz Rīgu un atpakaļ nāksies bieži. Daudziem kolektīviem svētki sāksies krietni ātrāk. Jau maijā notiks kopmēģinājumi diviem deju kolektīviem, kuri piedalās noslēguma koncertā «Kopā Augšup» atjaunotajā Mežaparka Lielajā estrādē. Trīs kolektīvi ir izturējuši konkursu un izvirzīti piedalīties skatuviskās dejas koncertā «Balts». Arī viņiem mēģinājumi sāksies divas dienas ātrāk. Tā kā Daugavas stadionā vēl notiks būvdarbi, iespējams, ka daļai deju kolektīvu būs jābrauc mēģināt uz Salaspils stadionu. Tas atkal nozīmē papildus transporta izmaksas.

Ja man uzdod jautājumu, kurā skolā tad Dobeles novada dalībnieki svētku laikā dzīvos, nevaru atbildēt. Koordinatoru sanāksmes laikā Latvijas Nacionālās kultūras centra pārstāvji skaidroja, ka skolas ir uzrunātas, bet nevar slēgt līgumus, pirms nav skaidrības, kur tiks izmitināti diasporas kolektīvi. Novembra sākumā vajadzētu būt informācijai, lai varam rīkoties tālāk. Mēs gaidām.

Dalībnieku izmitināšanu un ēdināšanu svētku laikā parasti ir nodrošinājusi valsts. Pašlaik tai vēl ir jāatrod 5 miljoni, lai to visu apmaksātu. Tiek gaidīta jaunā valdība, bet pašvaldībai budžets jāplāno jau tagad. Cerot, ka šie 5 miljoni tiks atrasti, tomēr lūgšim pašvaldību rezervēt nepieciešamo summu, rēķinot uz dalībnie-

ku skaitu. Pašvaldībai tas būtu liels slogs, ja valsts nepiešķirs naudu.

- Kas jūsu darbā ir pats svarīgākais?

- Īsi sakot, - vadīt amatiermākslas kolektīvu saimniecību, kas ietver daudz praktisku un organizatorisku lietu. Galvenais ir nodrošināt novada kolektīvu pastāvēšanu, lai cilvēkiem ir prieks dziedāt un dejot, bet mums ir, ar ko lepoties Dziesmu svētkos. Pats vadu vairākus deju kolektīvus. Dobeles novadā tie ir Krimūnu pagasta vidējās paaudzes deju kolektīvs «Dieveris», Dobeles kultūras nama jauniešu deju kolektīvs «Drīziņš», Krimūnu bērnu deju kolektīva «Bitītes» piecas grupas. Krimūnās ir tāds fenomens, ka skola ir slēgta, tās vairs nav, bet bērni ir un dejo.

Kā eksperts gribu teikt: parasti pilsētu kultūras dzīvi veido divas nozares - profesionālā māksla un amatiermāksla. Dobelē ir tikai amatiermāksla. Šajā grūtajā laikā, kad visam cenas aug un būs jāpielāgojas izdzīvošanas režīmam, tieši amatiermāksla būs tā, kas uzturēs kultūru novadā. Tāpēc kultūras dzīves organizatoriem ir jādome un jāsaprot, kā motivēt kolektīvu vadītājus un diriģentus strādāt tā, lai kolektīvu mākslinieciskais sniegums kļūtu arvien labāks.

Pieturzīmes

* XXVII Vispārējie latviešu Dziesmu un XVII Deju svētki notiks Rīgā no 30. jūnija līdz 9. jūlijam.

* Dziesmu svētku tradīcijai - 150. gadskārta. Paši pirmie Dziesmu svētki notika Rīgā 1873. gadā.

* Plānots, ka svētkos dziedās, dejos un muzicēs vairāk nekā 40 tūkstoši dalībnieku.

* Svētku laikā notiks vairāk nekā 60 pasākumu un koncertu, to skaitā vismaz viena trešdaļa ar biļetēm.

* Svētki noslēgsies ar koncertu «Kopā Augšup» atjaunotajā Mežaparka Lielajā estrādē. Tajā piedalīsies ap 25 tūkstošiem dziedātāju, mūziķu un dejojāju.

* Deju svētku centrālais notikums - lielkoncerts «Mūžīgais dzinējs» - notiks Daugavas stadionā. Tajā varētu piedalīties 666 deju kolektīvi.

* Svētku laikā notiks arī citi pasākumi daudzās Rīgas vietās. Skanēs pūtēju orķestru un garīgās mūzikas koncerti, būs kapelu maratons, kokļu mūzikas nakts koncerts un vēl citi pasākumi.

Anita Banziņa
Autores foto

MAF

Mediju atbalsta fonds
Projektu finansē Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem
Par lappuses saturu atbild raksta autors